

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Komenského 402, Frýdek-Místek

Adresa: 738 02 Frýdek-Místek, Komenského 402

Identifikátor školy: 600 133 788

Termín konání komplexní inspekce: 3. – 6. prosince 2002

Čj.	142 039/03-11083
Signatura	kn2cw130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Z hlediska právní formy je škola příspěvkovou organizací, právním subjektem je od roku 1996. Zřizovatelem je Město Frýdek-Místek, adresa: Radniční 1148, 738 22 Frýdek-Místek. Součástí školy je školní družina a školní jídelna (výdejna). Ve školním roce 2002/2003 školu navštěvuje 514 žáků 1. – 9. ročníku, kteří se učí v celkem 26 třídách. Třídy druhého stupně jsou umístěny v hlavní školní budově, většina tříd prvního stupně má učebny ve vedlejší budově. Dvě třídy prvního stupně se učí v adaptovaných prostorách nedaleké bývalé rodinné vilky, kde má odpoledne rovněž provoz školní družina. Denní činnost školní družiny je organizována ve třech odděleních, k pravidelné docházce je zapsáno 70 dětí 1. – 5. ročníku. O hlavních a vedlejších prázdninách je provoz zabezpečován na základě požadavků rodičů. Součástí areálu školy je rovněž tělocvična a venkovní sportoviště.

Třídy 1. – 5. ročníku se vyučují podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 120 35/97-20, třídy 6. – 9. ročníku dle programu Základní škola čj. 168 47/96-2. Od třetího do osmého ročníku je ve škole zřízena vždy jedna specializovaná třída pro žáky se specifickými poruchami učení. Dalších 22 integrovaných zdravotně postižených žáků je vřazeno do ostatních běžných tříd.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy
- využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům za období roku 2001
- dodržování právních předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců a požární ochrany ve smyslu ustanovení zákonných norem

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kvalifikační i věkové složení pedagogického sboru je příznivé. Od poslední inspekce průběžně dochází k výrazné generační obměně učitelů. Ze 36 pedagogických pracovníků (z toho tři vychovatelky školní družiny) pouze dvě učitelky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, přičemž jedna v letošním roce ukončí studium Pedagogické fakulty, druhá dočasně zastupuje kvalifikovanou učitelku na mateřské dovolené. Aprobace učitelů jsou respektovány, plně odborně (s výjimkou jedné 3. třídy) se vyučuje na prvním stupni, na druhém stupni pak tyto předměty: český jazyk, matematika, německý jazyk, fyzika, chemie, přírodopis a tělesná výchova. Vzhledem k zavedení specializovaných tříd pro děti s poruchami učení jsou všichni vyučující těchto žáků proškoleni v řadě kurzů a studijních cyklů s tematikou reedukační péče o zdravotně postižené děti. Tři učitelky absolvovaly magisterské studium speciální pedagogiky.

Vedení školy kromě ředitele, který je ve své funkci od roku 1990, tvoří dvě zástupkyně, z nichž jedna zastává i funkci vedoucí vychovatelky školní družiny. Poradními orgány vedení školy jsou kromě pedagogické rady rovněž metodické orgány - metodické sdružení 1. stupně, humanitní a přírodovědná předmětové komise na druhém stupni a Klub speciálních pedagogů.

Pravidelných týdenních porad vedení se dle potřeby zúčastňuje i výchovný poradce, zástupce odborové organizace či předseda žákovské samosprávy. Činnost metodických orgánů se řídí rámcovým celoročním plánem, na schůzkách se řeší organizační záležitosti (zajištění soutěží a mimoškolních akcí) i metodická problematika jednotlivých předmětů.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena, pokud se objevily dílčí nedostatky, pak byly v průběhu inspekce odstraněny. Systém plánování je ucelený a postihuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti. Na podrobný celoroční plán práce, který vytyčuje hlavní úkoly jednotlivých oblastí, navazuje čtvrtletní plán akcí, konkrétní úkoly jsou upřesňovány v týdenních plánech. Plnění stanovených úkolů je pravidelně kontrolováno a vyhodnocováno.

Kontrolní činnost vedení školy je realizována v souladu s plánem kontrol, kompetence pro jednotlivé oblasti jsou rozděleny mezi členy vedení školy. Plán počítá s pravidelnými průběžnými kontrolami pedagogické dokumentace a kontrolami stavu tříd, stanovuje harmonogram pro zjišťování úrovně znalostí žáků, kontrolu plnění osnov, výchovného působení třídních učitelů a vytyčuje hospitační záměry. Závěry z kontrol jsou na poradách analyzovány a slouží jako podklad k sebeevaluaci a k celkovému zkvalitnění práce školy. V návaznosti na kontrolní systém jsou stanovena kritéria hodnocení práce zaměstnanců.

Vedení školy vychází učitelům vstříc při zajišťování účasti v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. V této oblasti jsou stanoveny priority - aktuálně základní kurzy počítačové gramotnosti. Zájem učitelů o další odborné a metodické vzdělávání je dlouhodobě značný. Klub speciálních pedagogů se navíc podílí na zajišťování náslechové hodiny pro akreditované projekty Pedagogicko-psychologické poradny a Služby škole ve Frýdku-Místku s tematikou jazykového vyučování integrovaných žáků. Začínajícím učitelům jsou přiděleni uvádějící kolegové, jejich péče se řídí písemně stanoveným adaptačním programem. Celkový objem prostředků ze státního rozpočtu přidělených na další vzdělávání pedagogických pracovníků škola použila zejména na školení a semináře pro pedagogické pracovníky.

Organizační struktura školy je stanovena a odpovídá jejím potřebám. Organizační a provozní řád vymezuje kompetence pracovníků, obsahuje jednoznačné údaje a pokyny pro plynulé zajištění chodu školy. Školním řádem jsou stanovena práva a povinnosti žáků, žáci i rodiče byli s těmito pravidly prokazatelně seznámeni.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční, informace jsou předávány včas a v potřebném rozsahu. Učitelům jsou předávány prostřednictvím nástěnky ve sborovně, případně v kabinetu ve vedlejší budově, aktuální změny se řeší operativně osobním stykem. Provozní porady jsou svolávány zpravidla čtyřikrát ročně, v případě potřeby i častěji.

Rodičům jsou informace předávány tradičními způsoby. Škola vydává čtyřikrát ročně časopis Čtverák, který informuje především rodičovskou veřejnost o dění ve škole, o nabídce volnočasových aktivit, o možnosti poradenských konzultací apod. Škola se snaží o přímý kontakt s rodiči žáků hlavně při řešení výukových a kázeňských problémů. Vzhledem k poměrně vysokému podílu dysfunkčních a méně podnětných rodin se tato snaha často máji účinkem. V době konání inspekce probíhal ve škole Den otevřených dveří a účast dospělých byla na prvním stupni poměrně značná.

Provoz školní družiny je vymezen dvěma dokumenty – Vnitřním řádem a Organizačním řádem. Spolu s měsíčním plánem společných aktivit, operativními pokyny a informacemi pro rodiče jsou zveřejněny na nástěnce v přízemí budovy. Základním článkem plánovacího systému je Celoroční plán výchovně-vzdělávací činnosti pro školní rok 2002/2003, který vychází z analýzy výsledků konkrétních aktivit a zjištění uplynulého roku. Na něj navazují zmiňované měsíční plány a týdenní plány jednotlivých oddělení. Týdenní program je promyšlený, pestrý, s rovnoměrně rozloženými odpočinkovými, rekreačními a zájmovými aktivitami. Prostřednictvím smyslových a paměťových her, tematických vycházek, soutěží i besed provádí vychovatelky přípravu na vyučování. Plánování je přehledné, přehled o

výsledcích a úspěšnosti jednotlivých aktivit slouží jako zdroj podkladů pro sebehodnocení. Povinná dokumentace, vlastní činnost a provoz jsou sledovány průběžně, aktuální problémy a zjištěné nedostatky jsou řešeny bezprostředně.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola se dlouhodobě potýká s nedostačujícími prostorovými možnostmi a technickým vybavením školních budov. Stavební úpravy v posledních letech vždy řešily spíše havarijní situace než zlepšení výukových podmínek (rekonstrukce stropů a střech, hygienická zařízení). Ve školních budovách nejsou samostatné šatny, obuv je uložena ve skříňkách u vchodu, oděvy ve třídách. Kromě logopedické učebny (sloužící současně jako pracovna zástupkyně ředitele), počítačové pracovny, nově vybavené odborné učebny fyziky a chemie, cvičné kuchyňky a dílen nemá škola další odborné pracovny. Dělené hodiny jazykového vyučování se mnohdy konají i ve sborovně. Tělocvična je malá, vyhovující je venkovní sportovní areál, který je za příznivého počasí využíván v hodinách tělesné výchovy, k relaxačnímu pobytu o přestávkách a pro činnost školní družiny či zájmových kroužků. V části prostorné chodby hlavní budovy jsou umístěny stoly pro stolní tenis. Dvě učebny jsou pojaty jako poloodborné pracovny, do kterých se žáci přesunují – hudebna a přírodopisná učebna. Prostředí kmenových tříd je pedagogicky podnětné a esteticky upravené, nábytkové vybavení tříd je sice renovované, ale zastaralé. Interiéry školy jsou esteticky upraveny, jsou zde umístěny informační nástěnky, tabule cti, výtvarné žákovské práce i profesionální výtvarná díla. Rovněž úprava tříd je většinou na velmi dobré úrovni, pracovní prostředí je podnětnější na prvním stupni, kde se metodické materiály jako součást výzdoby vyskytují ve větším množství.

Pomůcky, učebnice a podpůrné výukové materiály jsou ve škole v množství vyhovujícím potřebám, jsou průběžně obnovovány a doplňovány. Rovněž vybavení kabinetu speciální pedagogiky a logopedie je na dobré úrovni. V počítačové učebně je umístěno jedenáct funkčních počítačů, které škola získala na základě vítězného projektu v roce 1996 z fondu okresního rozvoje školství. Dnes jsou tyto počítače už po odpisové lhůtě, jejich vybavení je zastaralé. Další dva počítače jsou umístěny na prvním stupni, jeden ve školní družině, tři pro potřeby pedagogů v kabinetech a dva pro řízení školy a administrativu. Počítačová učebna je využívána především v předmětech informační výchova, základy administrativy, praktické činnosti a v řadě dalších předmětů pro práci s výukovými programy (matematika, český jazyk, chemie, zeměpis, cizí jazyky, reedukační péče). Audiovizuální technika, kterou je škola přiměřeně vybavena, byla využita v navštívených hodinách pouze v cizích jazycích a hudební výchově. Učitelská knihovna je průběžně doplňována odbornou a encyklopedickou literaturou. Škola disponuje i dobře vybavenou žákovskou knihovnou, která je umístěna v jedné z učeben. Učitelé mohou využívat i školní videotéku. Rozvoj žákovských čtenářských zájmů je podpořen knihovnickými lekcemi v městské knihovně.

Školní družina má k dispozici tři učebny, z nichž dvě jsou kmenovými třídami 2. a 4. ročníku a v průběhu dopoledne slouží výuce. Tyto dvě učebny jsou vybaveny novým nábytkem, plovoucími podlahami a žaluziemi. Na učebnu vždy navazuje herna, kde je odpočinkový kout, skříňky s hračkami a pracovním materiálem. Třetí učebna je malá a omezuje jakýkoliv pohyb dětí, další místnost je v současné době v havarijním stavu. Za příznivého počasí slouží dětem zahrada s průlezkami, dřevěnými lavicemi a stoly. Činnosti dětí jsou přenášeny do dalších

zařízení např. do tělocvičny a počítačové učebny ve škole. Pravidelně je jim umožňována návštěva sauny v Mateřské škole na ul. Svatopluka Čecha a plavecký bazén na 11. základní škole, ul. Jiřího z Poděbrad. Vychovatelky rovněž připravují akce ve spolupráci s Muzeem Beskyd, Ekologickým střediskem Hatě a Domem dětí a mládeže. Materiální vybavení vyhovuje potřebám, je obnovováno a průběžně doplňováno stavebnicemi a hračkami podporujícími tvořivost a fantazii.

Prostředky státního rozpočtu k účelům vybavení učebními pomůckami škola použila na pořízení učebnic, odborné literatury a didaktické techniky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou v souhrnu hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Výuka probíhá podle učebních plánů a platných učebních osnov realizovaných vzdělávacích programů. Týdenní hodinové dotace jednotlivých předmětů těmto plánům odpovídají. Učební plán 7. – 9. ročníku je doplněn volitelnými předměty: technické činnosti, informační výchova, základy administrativy, volba povolání, literární výchova, svět práce a přírodopisná praktika. Na prvním stupni je zaveden nepovinný předmět logopedická péče, na druhém stupni zájmová tělesná výchova. Občanské sdružení DYS centrum, které je při škole zřízeno, nabízí celkem 23 zájmových kroužků zahrnujících široké spektrum uměleckých, naukových společensko-prospěšných i sportovních zájmů.

Vyučující mají zpracovány tematické plány učiva, které mají co do využitelnosti rozdílnou úroveň (členění učiva, rozpracování větších tematických celků, časové rezervy pro opakování, rozsah základního a rozšiřujícího učiva). V některých předmětech se řídí spíše obsahem používaných učebnic, ale náplň osnov je v zásadě respektována. Předmět rodinná výchova v 6. – 9. ročníku svou koncepcí plně neodpovídá obsahu osnov, což potvrdila i kontrola zápisů učiva v třídních knihách. Koordinaci návaznosti učiva mezi jednotlivými ročníky provádí metodické orgány. Vedení školy v rámci hospitační činnosti kontroluje plnění tematických plánů.

Realizovaný vzdělávací program probíhá v souladu se závaznými učebními dokumenty.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika, fyzika, chemie, český jazyk, dějepis, rodinná výchova, občanská výchova, cizí jazyky a hudební výchova.

Matematika, fyzika a chemie

Úvodní a průběžná motivace měla různou úroveň a přizpůsobovala se věku žáků. K ověřování dřívějších znalostí docházelo zpravidla formou frontálního rozhovoru a pamětného, případně písemného řešení jednoduchých úloh. Žáky vyšších ročníků podněcovala průběžná kontrola výpočtů a poskytování individuální pomoci, v nižších ročnících vyučující zařazovali prvky oživující zájem o učení. Povzbudivě působila v několika hodinách i klasifikace výkonů jednotlivců. Další podněty jako pochvala, vyzvednutí aktivity či dílčího úspěchu byly sledovány výjimečně, závěrečné hodnocení a sebehodnocení žáků prováděno a vyžadováno nebylo. Ve všech hodinách pozitivně v tomto směru působilo vyrovnané sociální klima a vstřícný postoj učitelů.

Bezprostřední příprava učitelů byla převážně zaměřena na obsah učiva, podstatně méně se ale vyučující zamýšleli nad organizací hodiny, metodami a formami práce. Z hlediska dlouhodobé přípravy lze dosud sledovat malou orientaci v současných výukových trendech. O žácích se specifickými poruchami učení jsou vyučující informováni, reakcí na tuto skutečnost bylo respektování individuálního tempa a poskytování přímé pomoci učitelem při samostatné práci.

Rozdílná metodická zdatnost učitelů se v matematice projevila výběrem organizačních forem a metod práce. V zásadě bylo patrné jednotné pojetí výuky (rozdíly mezi Obecnou školou a Základní školou nebyly zřejmé) a práce osvědčenými metodami a postupy. Hodiny zpravidla sledovaly upevňování základních algoritmů a návyků. Učitelé vyšších ročníků upřednostňovali znalosti, množství vyřešených úloh a potřebu zvládnutí daného učiva, což je vzhledem k zajištění průběžné přípravy žáků na další studium pochopitelné. Menší část pedagogů vytvářela žákům prostor pro samostatné a aktivní učení, vyjadřování vlastního názoru a aplikaci učiva. Ve fyzice i chemii se žáci seznamovali s novým učivem prostřednictvím demonstračních pokusů a názorných materiálů. V rámci diskuse měli možnost uplatnit zkušenosti z praktického života i poznatky z různých informačních zdrojů. V části hodin byl učební obsah žákům pouze slovně zprostředkováván s tendencí poskytnout všem stejnou sumu vědomostí. Práce s názornými učebními pomůckami se vyskytovala podle potřeby, jen ve dvou hodinách byla zaznamenána práce se zpětným projektorem. Jiná vyučovací technika (video, počítače) využita nebyla. Obecně nutno konstatovat malou tvořivost vyučujících při přípravě doplňkových učebních materiálů a pracovních listů. Žákovské sešity mají různou úroveň a ne všichni učitelé dbají na jejich úpravu.

V převážné většině hodin si vyučující plně neuvědomovali psychohygienické potřeby žáků. Na jedné straně respektovali individuální tempo, ale náročnost úkolů při samostatných činnostech neodpovídala vymezenému času. Aktivitu žáků snižovaly zejména dlouhotrvající jednotvárné činnosti.

Atmosféru hospitovaných hodin lze charakterizovat jako klidnou a pracovní. Vzájemné vztahy jsou založeny na přirozené autoritě učitele a respektování osobnosti žáka.

0Průběh vzdělávání a výchovy v matematice, fyzice a chemii je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Český jazyk

Kvalita hospitovaných hodin byla vcelku srovnatelná, z nich pro vysokou míru motivovanosti a promyšlených činností vynikala hodina ve třídě pro žáky se specifickými poruchami učení.

Na počátku vyučovacího procesu si učitelé stanovili srozumitelné cíle hodin, většinou proběhla vstupní motivace. Během práce byli žáci sledováni, oceňováni za dobrý výkon a snahu. Veškeré písemné práce či slovní výstupy žáků byly vyhodnocovány a klasifikovány z hlediska postupu a úspěšnosti. K udržení zájmu i kázně využívali učitelé metody průběžné motivace a častého slovního pobízení, jen občas byly začleněny formy relaxace a práce oddychového rázu. V hodinách nebyla užitá žádná didaktická technika, jako materiální vybavení sloužily většinou učebnice a alternativní texty učitelů. K sebereflexi a sebehodnocení byli žáci vedeni jen ve dvou sledovaných hodinách. Převažovala dominance učitelů spojená s pasivitou žáků.

Množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo vytýčeným cílům i učebním osnovám. Struktura hodin odpovídala věkové kategorii žáků. Vyučující volili přiměřené tempo, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Interpretace učiva byla správná,

převažovala logičnost a funkčnost při uvádění příkladů. Didaktické principy byly vcelku respektovány.

Při vlastní výuce byly uplatněny z větší části frontální metody, činnost ve skupinách proběhla jen ojediněle. Žáci nebyli vedeni k širší aplikaci učiva, byli většinou zaměstnáni formou samostatné práce. Z reakcí žáků se dal vyzorovat zřetelný návyk na frontální pojetí výuky s převažujícím postavením učitelů. Interakce a komunikace se při výuce řídila jasnými pravidly jednání, jež žáci akceptovali, mluvní projev žáků nebyl častý a ne vždy byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru. Osobnost žáka byla respektována. Vystupování vyučujících, pohotovost a kvalita jejich vyjadřování byly velmi dobré. Ve většině hodin byl čas efektivně využíván a jednotlivé aktivity byly za sebou logicky řazeny, až na výjimky byly vytčené cíle dosaženy.

Průběh vzdělávání a výchovy v českém jazyce je celkově hodnocen jako průměrný.

Skupina společenskovedních předmětů (dějepis, občanská a rodinná výchova)

Navštívené hodiny dějepisu byly vyučovány učiteli s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce, v předmětech občanská a rodinná výchova neměli tři vyučující požadovanou aprobaci, což se odrazilo ve výsledném hodnocení kvality vedených hodin. Členění tematických celků v předmětu rodinná výchova svou koncepcí plně neodpovídá pojetí učebních osnov.

Vstupní motivace v úvodu hospitovaných hodin většinou souvisely s již probraným učivem, další aktivizace žáků během hodin byla spíše spjata se změnami činností.

Cíle vyučovacích hodin byly jasně formulovány a navazovaly na dosud probranou látku. V úvodních částech hodin učitelé využívali formy opakování založené na rozhovoru. Nové učivo bylo vysvětlováno srozumitelně, výklad probíhal především formou práce s textem, předčítání, řízeného dialogu a diktovaného zápisu. Ne vždy byla včleněna pro žáky zajímavá problematika a motivující činnost. Společným charakterem většiny hodin byla organizace výuky založená na frontální metodě s výraznou dominancí učitele, ve třech hodinách proběhly metody založené zčásti na aktivní roli žáků a na skupinové práci. Ne vždy měli žáci příležitost pro aplikaci učiva a prezentaci výsledků své práce.

Výuka probíhala v kmenových třídách, které jsou zčásti vybaveny jako polo odborné pracovny, jsou v nich názorné výukové materiály a poskytují pedagogicky podnětné prostředí. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita ústního i písemného projevu pedagogů byly na průměrné úrovni, příležitost k mluvnímu projevu žáků nebyla častá. Kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků se projevoval zájem o výuku.

Audiovizuální technika nebyla použita, z dalších názorných pomůcek byly nejčastěji použity mapy a učebnice.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je celkově hodnocen jako průměrný.

Cizí jazyky

Žáci mají ve 4. ročníku možnost volby mezi anglickým a německým jazykem. Pro zájemce z 2. ročníku je zaveden kroužek angličtiny, žáci druhého stupně se mohou přihlásit do kroužku ruštiny. Škola využívá pro konverzační cvičení v 7. – 9. ročníku možnost spolupráce s americkým lektorem.

Ve 4. a 5. ročníku vyučují cizí jazyky učitelky kvalifikované pro výuku na prvním stupni, které absolvovaly jazykové a metodické kurzy. Ze čtyř vyučujících cizích jazyků na druhém stupni mají tři požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilost, jedna učitelka anglického

jazyka kvalifikační podmínky nespĺňuje. Její aktivní jazykové schopnosti mají velmi dobrou úroveň, dílčí nedostatky se projevíly v metodickém zvládnutí hodin.

Vyučující cizích jazyků se řídí tematickými plány zpracovanými podle obsahu používaných učebnic s cílem dodržet učební osnovy. Z hlediska bezprostřední přípravy přistupovaly k výuce zodpovědně, organizace, formy a metody práce odpovídaly modernímu komunikativnímu pojetí jazykového vyučování. Podíl frontálních, skupinových a individuálních činností byl vyvážený, zřetelně se projevil individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení. Výběr, sled a množství předávaných informací byl přiměřený náročnosti učiva a věkovému složení tříd. Ve většině hodin byl kladen důraz na motivační stránku, uplatnily se názorné materiály, zvukové nahrávky, písně, dramatizace dialogů i didaktické hry. Motivační podtext mělo i objektivní a zdůvodněné hodnocení žáků. Vyučující kladli důraz na vytvoření správných vyjadřovacích návyků a na globální chápání cizojazyčného projevu.

Hodiny byly vedeny převážně v cizím jazyce což bylo zvláště zřetelné a pozoruhodné v nižších ročnicích a ve specializované třídě. Zde dokázaly učitelky jednoduchými jazykovými prostředky, využitím prvků dramatické výchovy a množstvím názorného materiálu udržet kontakt se všemi žáky. Ve vyšších třídách byl kladen důraz na znalosti slovní zásoby a gramatických pravidel, komunikativní stránka nebyla vždy důsledně rozvíjena, žakovský mluvní projev byl nespělý a pasivní. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat znalosti v běžných životních situacích a k systemizaci mluvnických jevů. Pracovní atmosféra ve všech hodinách byla příznivá, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Průběh vzdělávání v cizích jazycích je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Hudební výchova

Hudební výchovu na prvním stupni vyučují převážně třídní učitelky, které mají požadovanou kvalifikaci, rovněž na druhém stupni (s výjimkou jedné třídy) jsou hodiny odučeny aprobovaně. Jedna kmenová třída je upravena jako poloodborná pracovna, do které se žáci na hudební výchovu stěhují. Zde jsou soustředěny hudební nástroje (klavír, klávesy, kytara, Orffovy nástroje), zpěvníky, nástěnné obrazy a zvuková aparatura. V rámci mimoškolních aktivit mohou žáci navštěvovat kroužek sborového zpěvu.

Činnosti v hospitovaných hodinách odpovídaly současnému pojetí předmětu se zaměřením na kultivaci pěveckého projevu, na rozvoj rytmického a pohybového citění a na teoretické poznatky oblasti hudebních dějin a nauky. K motivaci sloužily připomínky úspěšných hudebních vystoupení na nedávné školní akademii a zdůraznění právě probíhající adventní atmosféry. Většina písní byla doprovázena hrou na hudební nástroj, uplatnily se i zvukové nahrávky a rytmické žakovské doprovody. V některých hodinách byl kladen příliš velký důraz na vysvětlení náročných naukových poznatků, v těchto fázích reagovali pouze žáci, kteří se v hudbě vzdělávají nad rámec školy. Při pěveckých či tanečních činnostech se s chutí zapojovali všichni žáci a velmi dobře s vyučujícími spolupracovali. Pracovní atmosféra hodin byla příznivá.

Průběh vzdělávání v hudební výchově je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola zjišťuje výsledky vzdělávání především vlastními evaluačními nástroji - systémem kontrolních i srovnávacích prací zaměřených na vědomosti (český jazyk, matematika,

přirodovědné předměty). Využívají se rovněž standardizované testy Psychoservis a Didaktis. Písemné práce zadávají v závěru čtvrtletí vyučující učitelé a jejich výsledky slouží jako podklad ke klasifikaci. Analýzy jsou prováděny na schůzkách předmětové komise. Testy zadává vedení školy, provádí jejich rozbor a s výsledky seznamuje vyučující. Z dalších oblastí škola se zaměřuje převážně na hodnocení písemných projevů žáků, pravidelně vyhodnocuje úroveň žákovských prací, písemností a výtvorů.

V rámci sjednocení požadavků jsou v závěru 5. ročníku zadávány žákům písemné práce z matematiky a tytéž pak na počátku 6. ročníku. Rovněž se uskutečňují vzájemné hospitace vyučujících 5. a 6. ročníků v hlavních předmětech. Výstupy poskytují učitelům informace o stavu znalostí a zpětné informace vyučujícím prvního stupně o rezervách. Ověřování výsledků vzdělávání není doloženo shrnující analýzou.

Jedním z možných kritérií zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy je i pravidelné zapojování do řady soutěží naukového, společensko-prospěšného, uměleckého a sportovního charakteru. Zvláště ve zpracování celostátně vyhlášených projektů získala škola výrazná ocenění např.: Ekologicky nejzdatnější škola, prezentace projektu „Občan“ v regionálním i celostátním kole, vítězství v projektu „Jak to vidím já“, projekty z oblasti prevence patologických jevů.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy.

Výuka sledovaných předmětů je realizována v souladu se zvolenými vzdělávacími programy. Výrazný rozdíl mezi pojetím výuky Obecné školy a Základní školy nebyl zaznamenán. Práce v hodinách byla plánovitá a promyšlená, schopnosti žáků a jejich individuální tempo byly akceptovány, vyučovací doba byla efektivně využita. Převaha frontálních metod práce a dominance učitelů mnohdy neumožňovaly aktivnější zapojení žáků. Výsledky vzdělávání jsou ověřovány, méně již účinnost přijatých opatření.

Průběh vzdělávání a výchovy je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Realizace činností

Řízení školní družiny je v kompetenci zástupkyně ředitele, která současně přímo zodpovídá za první stupeň. Kumulace kompetencí má zajistit zkvalitnění práce školní družiny a má vést k dosažení užší vzájemné spolupráce učitelek prvního stupně a vychovatelek. Jedna z vychovatelek se vždy účastní pedagogické rady, spolupráce s vyučujícími probíhá v rámci denní komunikace, zejména před zahájením a po skončení vyučování. Většina akcí je organizována ve spolupráci s vyučujícími.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje činnost školní družiny.

Návaznost na výchovně-vzdělávací činnost je velmi dobrá

Organizace a průběh činností

Organizace a průběh činností mají velmi dobrou úroveň. V rámci týdenního i denního režimu jsou rovnoměrně zastoupeny odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Zásady bezpečnosti a psychohygieny jsou z ohledem na vyvážený režim dne a dostatečný pobyt dětí venku respektovány. K zajištění pitného režimu byli vyzváni rodiče, škola hledá jiné vhodné řešení.

Motivace ke všem sledovaným činnostem byla aktivizující a podnětná. Děti byly motivovány výběrem námětů, slovním povzbuzováním i pochvalou.

Zvolené metody a formy práce odpovídaly podmínkám a složení dětského kolektivu. Organizace sledovaných činností umožnila všem aktivní spoluúčast a seberealizaci, odpovídala i specifikům pedagogiky volného času dětí. Byl vytvořen náležitý prostor pro individuální zájmy, skupinovou práci i pro spontánní aktivity. Manipulační schopnosti a dovednosti byly rozvíjeny při modelování a vystřihování skládanky s vánoční tematikou. Bezprostřední komunikace byla podporována vstřícností a klidnými reakcemi vychovatelek. Sociální prostředí je přátelské, nestresující, osobnost dítěte je respektována.

V probíhajících činnostech byly uplatňovány metody, odpovídající charakteru režimové části. Účelně se naplňovaly didaktické zásady pedagogiky volného času (dobrovolnosti, přiměřenosti věku a délky působení, prožitkovosti apod.).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve školní družině jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Oblast bezpečnosti a protipožární ochrany :

Fyzickou kontrolou objektů byla zjištěna řada závažných nedostatků a závad (opadáva venkovní omítka domů /budov 402,404/, ve škole nejsou zřízeny šatny, zatéká střecha ve školní družině, sklep, stropy i stěny v budově družiny jsou podmáčené a plesnivé, prostory pro osobní hygienu žáků jsou neodpovídající /zejména ve školní družině, v budově 404 se již rekonstruuje/, vybavení školní dílny je zastaralé a mnohdy nevyhovující, na osvětlení chybí ochranné kryty /na stávající osvětlení už se kryty nevyrobějí/, odpadový kanál je vyveden na půdu družiny, chybí záchytná madla na schodištích, ve třídách je mnohdy nevyhovující nábytek /skříně, židle, lavice/.

Dle vyjádření ředitele školy budou závady postupně odstraněny ve spolupráci se zřizovatelem školy a dle přidělených finančních prostředků.

- Ve škole jsou od roku 1980 zřizovány specializované třídy pro žáky se specifickými poruchami učení a chování. Žáci jsou do těchto tříd vřazováni na základě žádosti rodičů a po doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Spádovou oblastí je především území města Frýdku-Místku, ale jsou zde i žáci z okolních obcí. Naplněnost tříd na prvním stupni je 13 žáků, na druhém 15 žáků. Potřebným žákům je nad rámec vyučování zajištěna individuální logopedická péče. Odbornost vyučujících je zabezpečena. Učitelé, kteří tyto žáky učí, jsou sdruženi v Klubu speciální pedagogiky, kde se na pravidelných schůzkách seznamují s novými pomůckami a metodickými poznatky, domlouvají se na redukci učiva a zásadách hodnocení. Dlouhodobou snahou je vtažení rodičů těchto žáků do spolupráce se školou. Při škole bylo zřízeno občanské sdružení DYS centrum, které ve spolupráci s vyučujícími a dalšími partnery zajišťuje bohatou činnost zájmových kroužků (celkem 23), přednáškovou činnost pro rodiče, ozdravné pobyty v době vedlejších i hlavních prázdnin se zaměřením na reedukaci vývojových poruch.

- Náležitosti údajů uvedených v dodatku č. 1 ke zřizovací listině se shodují s platným rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 6. 2000. Cílová kapacita dětí je dodržována.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ ROKU 2001

- **Dodržení závazných limitů regulace zaměstnanosti**

Závazné limity regulace zaměstnanosti, tj. limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci byly dodrženy. Sledovaný ukazatel limit počtu zaměstnanců nebyl překročen.

- **Kvalita zpracování zúčtování státních prostředků včetně dodržení stanovených termínů**

Organizace zúčtovala státní finanční prostředky v souladu s vyhláškou č. 12/2001 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem a v souladu s pokyny zřizovatele.

- **Efektivní využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu**

1. Čerpání mzdových prostředků ze státního rozpočtu odpovídá údajům uvedeným ve mzdové rekapitulaci za období 01/2001 až 12/2001, výkazu zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 a navazuje na Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2001 – statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04.
2. Kontrolou účetních dokladů, hlavní účetní knihy a výpisů z bankovního účtu bylo zjištěno, že odvody sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců byly řádně zaúčtovány a odvedeny příjemcům těchto odvodů.
3. Namátkovou kontrolou zařazení pedagogických a nepedagogických zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů nebylo zjištěno porušení ustanovení zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizacích, ve znění pozdějších předpisů. Nahodilá kontrola neprokázala porušení platné právní normy při přiznání příplatků za vedení, zvláštních příplatků, dalších platů a nenárokových složek platu, tj. osobních příplatků a odměn.
4. Z prostředků určených na ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů bylo mimo jiné hrazeno další vzdělávání zaměstnanců, zákonné pojištění zaměstnanců, cestovné a osobní ochranné pracovní prostředky.
5. Prostředky poskytnuté na ostatní přímé náklady byly použity na učebnice, učební pomůcky a plavecký výcvik 2. a 3. tříd.
6. Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb, dále „FKSP“, škola vedla na samostatném bankovním účtu a použila je v souladu s platnou legislativou na poskytnutí půjček k bytovým účelům, na příspěvky stravného, na rekreace, kulturní a sportovní akce a na dary u příležitosti výročí zaměstnanců. Základní příděl tvorby fondu byl v kontrolovaném období stanoven správně z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy.

Prostředky státního rozpočtu byly využívány efektivně a účelně vzhledem k učebním dokumentům.

• **Úroveň zpracování výroční zprávy o hospodaření**

Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 neobsahovala náležitosti, které vyžaduje zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění a to zejména:

- celkové příjmy
- příjmy z hospodářské činnosti
- informace o výsledcích kontrol provedených kontrolními nebo inspekčními orgány.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ
---

1. Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Plán práce školy na školní rok 2002/2003 včetně příloh.
3. Časové tematické plány sledovaných předmětů.
4. Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
5. Písemné žákovské práce.
6. Podkladová inspekční dokumentace.
7. Jmenování do funkce ředitele ze dne 22. června 1990 Okresním úřadem Frýdek-Místek, odbor školství, mládeže a tělovýchovy a potvrzení ve funkci ředitele na další období vydané dne 9. května 1996 Školským úřadem Frýdek-Místek.
8. Zpráva o rozpočtových opatřeních na rok 2001, vydaná 16. 11. 2001 Okresním úřadem Frýdek-Místek, referátem školství.
9. Úprava závazného ukazatele státního rozpočtu limitu zaměstnanců – průměrný přepočtený počet osob za rok 2001 včetně povoleného překročení, vydaná 27. 12. 2001 Okresním úřadem Frýdek-Místek, referátem školství.
10. Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč. OÚPO 4 – 02 sestavený k 12/2001.
11. Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 12/2001.
12. Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 12/2001.
13. Zúčtování finančních vztahů příspěvkových organizací se státním rozpočtem za rok 2001 ze dne 28. 1. 2002.
14. Výsledky hospodaření Základní školy, Komenského 402, 738 02 Frýdek-Místek včetně dvou příloh.
15. Hlavní účetní kniha za období roku 2001.
16. Mzdová rekapitulace za období 01/2001 – 12/2001.
17. Statistický výkaz E-06 dle funkcí za období 01/2001 – 12/2001.

18. Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí roku 2001 – statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1 – 04.
19. Vnitřní platový předpis – účinnost od 27. 1. 2001.
20. Personální a mzdová agenda včetně přehledů výpočtů započítané praxe zaměstnanců školy.
21. Podklady pro výplatu osobních a zvláštních příplatků včetně kritérií pro jejich poskytnutí.
22. Podklady pro výplatu mimořádných odměn v roce 2001.
23. Podklady pro výplatu dalších platů za měsíce 05/2001, 06/2001, 11/2001 a 12/2001.
24. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v korunách dle čísel prvotních dokladů za rok 2001 včetně přílohy.
25. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 ze dne 18. 3. 2002.
26. Rozhodnutí Školského úřadu Frýdek-Místek č.j. šk. 162/2000-Rud ze dne 17. 5. 2000.
27. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině ze dne 10. 4. 1998 vydané Městem Frýdek-Místek.
28. Výkazy o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 a výkazy Škol (MŠMT) V3a-01 o speciálních třídách ke dni 9. 10. 2000 a ke dni 10. 10. 2001.
29. Rozpočet FKSP na rok 2001 ze dne 10. ledna 2001.
30. Čerpání finančních prostředků FKSP v roce 2001 ze dne 31. 12. 2001.
31. Inventarizace účtů účtové třídy 2 - Vztahy ke státnímu rozpočtu ... a ostatní finanční účty k 31. 12. 2001.
32. Vyúčtování FKSP za rok 2001 ze dne 4. února 2002.
33. Inventarizace účtů k 31. 12. 2001 ze dne 4. února 2002.
34. Příloha č. 1 k účetní závěrce pro rok 2001 ze dne 8. 2. 2002.
35. Příloha č. 1 kolektivní smlouvy ze dne 30. 6. 2000 - zásady pro použití prostředků FKSP.
36. Výpis z účtu (FKSP) č. 2001/77 za období od 30. 12. 2001 do 31. 12. 2001.
37. Hlavní účetní kniha období 1- 12/2001 k účtům 261 - pokladna, 243 - bankovní účet FKSP a 912 - FKSP.
38. Podklad pro věcný dar z FKSP k 35-ti odpracovaným letům ze dne 15. 6. 2001.
39. Faktura č. 200160041 ze dne 20. 2. 2001 a osobní karty na svěřené předměty č. 20 a 23.
40. Prvotní výdajové doklady za měsíce březen, červen a říjen roku 2001

ZÁVĚR

Personální podmínky podporují odbornost výuky. Zájem o další vzdělávání je ze strany pedagogů značný. Péči o žáky se specifickými poruchami učení a chování je věnována všestranná pozornost. Organizační a informační systém je funkční, v oblasti kontrolní chybí hlubší analýza výsledků a opatření ke zlepšení stavu.

Prostorové podmínky školy výrazně omezují další rozvoj školy a modernizaci výuky. Chybí především odborné učebny a šatny. Vybavení učebními pomůckami je vyhovující, jejich využívání ve výuce během inspekce nebylo v některých hodinách uplatňováno.

Ve vzdělávání a výchově se pozitivně projevuje vztah učitelů k vlastní práci a snaha o individuální rozvoj každého žáka. Aktivizující učební metody jsou zřetelnější ve výuce prvního stupně, spíše frontální pojetí vyučování na druhém stupni nerozvíjí dostatečně žákovské vyjadřovací schopnosti. Nabídka mimoškolní zájmové činnosti je nadstandardní, stejně jako zapojení žáků do různých soutěží.

Kontrolou bylo zjištěno, že finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly využity v příslušném rozpočtovém roce efektivně a v souladu s jejich určením.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Židková	.....
Členové týmu	Mgr. Věra Dufková	.....
	Mgr. Šárka Hanušová	.....

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Šárka Baarová
Mílada Byrtusová
Lenka Fulnečková
Bedřiška Starzewska

Ve Frýdku-Místku, dne 31. ledna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. ledna 2003

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jan Slováček	.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odb. školství 28. října 117 Ostrava	2003-02-17	142 051/03-11083
Zřizovatel: Město Frýdek-Místek Radniční 1148, Frýdek-Místek	2003-02-17	142 052/03-11083
Rada školy není zřízena		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány